

Vaachaspathi

Veda Vidya

www.vaachaspathi.com

purusha sooktam (rigveda)

om sahasrasheershaa purushah sahasraakshah sahasrapaat |
sa bhoomim vishvato vrutvaa atyatishThaddashaangulam || 1 ||

purusha evedam sarvam yadbhootam yaccha bhavyam |
utaamrutatvasyeshaano yadannenaatirohati || 2 ||

etaavaanasya mahimaa~to jyaayaashcha poorushaha |
paado~sya vishvaa bhootaani tripaadasyaamrutam divi || 3 ||

tripaadoordhva udaitpurushah paado~syehaa~~bhavaatpunaha |
tato vishvanvyakraamat saashanaanashane abhi || 4 ||

tasmaadviraaDajaayata viraaajo adhi poorushaha |
sa jaato atyarichyata pashcaadbhoomimatho puraha || 5 ||

yatpurusheNa havishaa devaa yagyamatanvata |
vasanto asyaaseedaajyam greeshma idhmashsharaddhavihi || 6 ||

tam yagyam barhashi proukshan purusham jaatamagrataha |
tena devaa ayajantah saadhyaah rushayashcha ye || 7 ||

tasmaat yagyaatsarvahutah sambhrutam prushadaajyam |
pashoontaamshchakre vaayavyaan aaraNyaan graamyashcha ye || 8 ||

tasmaat yagyaatsarvahutah ruchah saamaani jagyire |
Chandaamsi jagyire tsmaat yajustasmaadajaayat || 9 ||

tasmaadashvaa ajaayantah ye ke chobhayaadataha |
gaavo ha jagyire tasmaajjaataa ajaavayaha || 10 ||

yatpurusham vyadadhuh katidhaa vyakalpayan |
mukham kimasya kou baahoo kaavooroo paadaavuchyete || 11 ||

braahmaNo~sya mukhamaaseet baahoo raajanyah krutaha |
ooroo tadasya yadvaishyah padbhyaam shoodro ajaayata || 12 ||

chandramaa manaso jaatah chakshoh sooryo ajaayata |
mukhaadindrashchaagnishcha praaNaadvaayurajaayata || 13 ||

naabhyaa aaseedantarikshaM sheershNou dyouh samavartata |
padbhyaam bhoomirdishah shrotraat tathaa lokaagM akalpayan || 14 ||

saptaasyaasan paridhayah trih sapta samidhah krutaah |
devaa yadyagyaM tanvaanaah abadhnanpurushaM pashum || 15 ||

yagyena yagyamayanta devaastaani dharmaaNi prathamaanyaasan |
te ha naakam mahimaanah sachante yatra poorve saadhyaah santi devaaha || 16 ||

om shaanti shaanti shaantihi ||

పురుష సూక్తం (ఋగ్వేద)

ఓం సహస్రశీర్షా పురుషః సహస్రాక్షః సహస్రపాత్ ।
స భూమిం విశ్వతో వృత్వా అత్యతిష్ఠద్దశాంగుళం ॥ 1 ॥

పురుష ఏవేదం సర్వం యద్భూతం యచ్ఛ భవ్యం ।
ఉతామృతత్వస్యేశానో యదన్నేనాతిరోహతి ॥ 2 ॥

ఏతావానస్య మహిమాఽతో జ్యాయాశ్చ పూరుషః ।
పాదోఽస్య విశ్వా భూతాని త్రిపాదస్యామృతం దివి ॥ 3 ॥

త్రిపాదూర్ధ్వ ఉదైత్పురుషః పాదోఽస్యేహోఽఽభవాత్పునః ।
తతో విశ్వంవ్యక్రామత్ సాశనానశసే అభి ॥ 4 ॥

తస్మాద్విరాడజాయత విరాజో అధి పూరుషః ।
స జాతో అత్యరిచ్యత పశ్చాద్భూమిమథో పురః ॥ 5 ॥

యత్పురుషేణ హవిషా దేవా యజ్ఞమతన్వత ।
వసంతో అస్యాసీదాజ్యం గ్రీష్మ ఇధ్మశ్శరద్ధవిః ॥ 6 ॥

తం యజ్ఞం బర్హషి ప్రౌక్షన్ పురుషం జాతమగ్రతః ।
తేన దేవా అయజంతః సాధ్యా ఋషయశ్చ యే ॥ 7 ॥

తస్మాత్ యజ్ఞాత్సర్వహుతః సంభృతం పృషదాజ్యం ।
పశూంతాంశ్చక్రే వాయవ్యాన్ ఆరణ్యాన్ గ్రామ్యాశ్చ యే ॥ 8 ॥

తస్మాత్ యజ్ఞాత్సర్వహుతః ఋచః సామాని జజ్ఞిరే ।
ఛందాసి జజ్ఞిరే త్సమాత్ యజుస్తస్మాదజాయత్ ॥ 9 ॥

తస్మాదశ్వా అజాయంతః యే కే చోభయాదతః ।
గావో హ జజ్ఞిరే తస్మాజ్జాతా అజావయః ॥ 10 ॥

యత్పురుషం వ్యదధుః కతిధా వ్యకల్పయన్ ।
ముఖం కిమస్య కౌ బాహూ కావూరూ పాదావృచ్ఛేతే ॥ 11 ॥

బ్రాహ్మణోఽస్య ముఖమాసీత్ బాహూ రాజన్యః కృతః ।
ఊరూ తదస్య యద్వైశ్యః పద్భ్యాం శూద్రో అజాయత ॥ 12 ॥

చంద్రమా మనసో జాతః చక్షోః సూర్యో అజాయత ।
ముఖాదింద్రశ్చాగ్నిశ్చ ప్రాణాద్వాయురజాయత ॥ 13 ॥

నాభ్యా ఆసీదంతరిక్షం శీర్ష్ణా ద్యౌః సమవర్తత ।
పద్భ్యాం భూమిర్దిశః శ్రోత్రాత్ తథా లోకాగ్ం అకల్పయన్ ॥ 14 ॥

సప్తాస్యాసన్ పరిధయః త్రిః సప్త సమిధః కృతాః ।
దేవా యద్యజ్ఞం తన్వానాః అబధ్నన్పురుషం పశుం ॥ 15 ॥

యజ్ఞేన యజ్ఞమయంత దేవాస్తాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యాసన్ ।
తే హ నాకం మహిమానః సచంతే యత్ర పూర్వే సాధ్యాః సంతి దేవాః ॥ 16 ॥

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః ॥

पुरुष सूक्तम् (ऋग्वेद)

ॐ सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः सहस्रपात् ।
स भूमिं विश्वतो वृत्वा अत्यतिष्ठदशाङ्गुलम् ॥ 1 ॥

पुरुष एवेदं सर्वं यद्व्रूतं यच्च भव्यम् ।
उतामृतत्वस्येशानो यदन्नेनातिरोहति ॥ 2 ॥

एतावानस्य महिमाऽतो ज्यायाश्च पूरुषः ।
पादोऽस्य विश्वा भूतानि त्रिपादस्यामृतं दिवि ॥ 3 ॥

त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः पादोऽस्येहाऽऽभवात्पुनः ।
ततो विश्वङ् व्यक्रामत् साशनानशने अभि ॥ 4 ॥

तस्माद्विराडजायत विराजो अधि पूरुषः ।
स जातो अत्यरिच्यत पश्चाद्व्रूमिमथो पुरः ॥ 5 ॥

यत्पुरुषेण हविषा देवा यज्ञमतन्वत ।
वसन्तो अस्यासीदाज्यं ग्रीष्म इध्मश्शरद्धविः ॥ 6 ॥

तं यज्ञं बर्हषि प्रौक्षन् पुरुषं जातमग्रतः ।
तेन देवा अयजन्तः साध्या ऋषयश्च ये ॥ 7 ॥

तस्मात् यज्ञात्सर्वहुतः संभृतं पृषदाज्यम् ।
पशून्तांश्चक्रे वायव्यान् आरण्यान् ग्राम्याश्च ये ॥ 8 ॥

तस्मात् यज्ञात्सर्वहुतः ऋचः सामानि जज्ञिरे ।
छन्दांसि जज्ञिरे तस्मात् यजुस्तस्मादजायत् ॥ 9 ॥

तस्मादश्वा अजायन्तः ये के चोभयादतः ।
गावो ह जज्ञिरे तस्माज्जाता अजावयः ॥ 10 ॥

यत्पुरुषं व्यदधुः कतिधा व्यकल्पयन् ।
मुखं किमस्य कौ बाहू कावूरू पादावुच्येते ॥ 11 ॥

ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीत् बाहू राजन्यः कृतः ।
ऊरू तदस्य यद्वैश्यः पद्भ्यां शूद्रो अजायत ॥ 12 ॥

चन्द्रमा मनसो जातः चक्षोः सूर्यो अजायत ।
मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च प्राणाद्वायुरजायत ॥ 13 ॥

नाभ्या आसीदन्तरिक्षं शीर्ष्णौ द्यौः समवर्तत ।
पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात् तथा लोकाग्ं अकल्पयन् ॥ 14 ॥

सप्तास्यासन् परिधयः त्रिः सप्त समिधः कृताः ।
देवा यद्यज्ञं तन्वानाः अबध्नन्पुरुषं पशुम् ॥ 15 ॥

यज्ञेन यज्ञमयन्त देवास्तानि धर्माणि प्रथमान्यासन् ।
ते ह नाकं महिमानः सचन्ते यत्र पूर्वे साध्याः सन्ति देवाः ॥ 16 ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

Contact

USA Address Info

Vaachaspathi Veda Vidya
450 Albany, Shaker Road-Loudonville ,
12211 New York USA
Telephone: 518-867-6720
E-mail: info@vaachaspathi.com

INDIA Address Info

Vaachaspathi Veda Vidya
Vavilala Srinivasa Sharma (Avadhani)
18-4-111/1 , Sagaraveedhi,
LakshmiNagar, Godavarikhani,
Karimnagar, Telangana, India

94 404 82 431

98 484 85 890

www.vaachaspathi.com